

Länsstyrelsen
Norrbotten

Yttrande över betänkandet Kreativa Sverige! Nationell strategi för främjande av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher (SOU 2022:44)

Information om dokumentet

Detta är en digitalt tillgänglighetsanpassad webbversion av yttrande som är daterat den 5 december 2022. Det godkända originaldokumentet finns arkiverat i vårt digitala ärendesystem och har diarienummer 11778 - 2022.

Mottagare är Kulturdepartementet med beteckning Ku 2022/01357.

Avsändare är Länsstyrelsen Norrbotten.

Avsnitt 7.6 Platsens betydelse för kulturella och kreativa verksamheter (sid. 68 – 70)

Bland de totalt sex strategiska områdena som förslås utgöra den nationella strategin, framhåller Länsstyrelsen i Norrbottens län särskilt Platsens betydelse och behovet av att stärka det området. Av betänkandet framgår att medan merparten företagens produktion baseras på immateriella tillgångar och därmed antas vara mindre känslig för geografisk placering, finns också dess motsats där platsen i sig är grundförutsättningen. Det gäller dels utifrån företagens affärsmodeller, dels utifrån platsens betydelse för den sociala och miljömässiga hållbarhetsdimensionen av företagandet.

Design och arkitektur i arktisk miljö lyfter Norrbottens KKN

I Norrbotten har företagen inom de kulturella och kreativa näringarna i stor utsträckning vuxit fram mot bakgrund av den i sin tur starka expansionen inom turism- och besöksnäringen. De kulturella influenserna har dock betydligt djupare rötter än så. Norrbottens län utgör, som en del av Nordkalotten, Barents och Sápmi, ett internationellt dynamiskt område där utbyten och samarbeten inom forskning, kultur, handel, investeringar och mellanfolkliga relationer skett under lång tid. Det samiska konstnätverket – Doudji – är, exempelvis, i internationellt hänseende en unik uttrycksform där material, form och funktion

utvecklats genom samspelet mellan kultur och natur. Sammantaget har det etablerats en rad företag som, utifrån platsens betydelse, kombinerar design och arkitektur baserat på arktiska miljöer.

Samtidigt finns det stora utmaningar för de kulturella och kreativa näringarna i länet, vilket beskrivs i en kommande forskningsrapport från Luleå tekniska universitet¹. Specifikt visar rapporten att inom branschen råder en stor efterfrågan på systemutvecklare, spelutvecklare, grafiker och designers. Samtidigt uttrycker de intervjuade kulturföretagarna, snarare en brist på arbetstillfällen. Det uttrycks vara svårt att i länet, och särskilt i inlandskommunerna, vara yrkesverksam som kulturarbetare.

En av rapportens slutsatser är att statusen inom branschen kulturella och kreativa näringar behöver höjas vilket Länsstyrelsen instämmer. Ett viktigt arbete för att åstadkomma höjning är genom att jobba med bilden av kulturområdet. Av relevans i sammanhanget är att intervjupersoner även beskriver kulturen som en viktig faktor för att möta länets utmaningar inom området kompetensförsörjning. Särskilt betonas kulturens betydelse kopplat till frågan om ökad jämställdhetsintegrering och däri att attrahera kvinnor att flytta till länet.

Platssamverkan behöver förstärkas och resurssättas

Mot ovan beskrivning tillstyrker Länsstyrelsen betänkandets förslag om behovet av att utveckla platssamverkan mellan aktörer inom offentlig och privat sektor. Myndigheten tillstyrker också förslaget om behovet av att ytterligare öka ansträngningarna med att integrera kulturella och kreativa branscher i den bredare regionala och lokala samhällsplaneringen. Länsstyrelsen föreslår att regeringens samordnare för hållbar samhällsplanering och gestaltad livsmiljö i Norrbottens och Västerbottens län med fördel bör kopplas till genomförandet. Ovan uppdrag bör vara resurssatta för hög implementeringskraft.

Avsnitt 3.3 Den nationella politiken för regional utveckling (sid. 187 - 188)

Betänkandet lyfter fram betydelsen av kulturella och kreativa företags betydelse för regional utveckling och önskar därmed se en tydligare koppling mot nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021 - 2030 som regeringen överlämnade till riksdagen den 18 mars 2021. Länsstyrelsen delar till viss del betänkandets synpunkter i form av kulturens betydelse, men anser också att betänkandet ensidigt fokuserar på de nationella myndigheternas roll och därmed tyvärr missar

---

¹ Luleå tekniska universitet, (kommande), *Norrbottens fokusområden för smart specialisering: Rekryteringsbehov och utbildningsutbud till och med 2030*.

Forskningsrapporten har tagits fram inom samverkansprojektet Regional förnyelse som bedrivs mellan Länsstyrelsen i Norrbottens län, Region Norrbotten och Luleå tekniska universitet.

det arbete som de regionala förvaltningsmyndigheterna inklusive länsstyrelserna, bedriver.

Länsstyrelserna företräder staten på regional nivå inom flera områden som är av vikt för den regionala utvecklingspolitiken² (Regeringens skrivelse 2022/23:5). Länsstyrelsen främjar, i enlighet med förordningen med länsstyrelseinstruktion (SFS 2017:868), länets utveckling och verkar för att nationella mål får genomslag.

Enligt länsstyrelseinstruktion ska länsstyrelserna vidare utifrån ett statligt helhetsperspektiv arbeta sektorsövergripande och inom myndighetens breda ansvarsområde samordna olika samhällsintressen. Länsstyrelserna har alltsedan år 2016 i regeringens uppdrag att i samverkan med andra aktörer på regional nivå främja genomförande av Agenda 2030.

Staten främjar och tillhandahåller infrastrukturen för kulturella och kreativa näringar

Länsstyrelsen vill mot ovan understryka att det statliga uppdraget är relevant i sammanhanget. Detta eftersom uppdragen till stor del handlar om att främja och tillhandahålla den grundläggande infrastrukturen i samhället, varmed kulturella och kreativa näringar stöds och kan vidareutvecklas.

Ett bland många av våra uppdrag är exempelvis kulturmiljö där länsstyrelsen arbetar med ett brett spektrum av åtgärder och insatser i Norrbotten. Ett av kulturmiljömålen är att kulturmiljöarbetet ska bidra till ett inkluderande samhälle med kulturmiljön som gemensam källa till kunskap, bildning och upplevelser. Väl underhållna och tillvaratagna kulturmiljöer utgör arenor för kulturella och kreativa näringar (filmproduktioner, besöksnäring, måltidsupplevelser mm.)

I operativt hänseende lämnar länsstyrelsen bidrag till aktörer som vårdar och utvecklar kulturhistoriska miljöer; vi utför arkeologiska uppdrag; vi skyddar kulturhistoriskt värdefulla byggnader, miljöer och anläggningar genom att förklara dem som byggnadsminnen. Länsstyrelsen lämnar också projektstöd i syfte att förstärka landskapets natur- och kulturvärden på landsbygden och bidra till utveckling av attraktiva boendemiljöer, främja friluftsliv och rekreation och besöksnäring. För att upprätthålla dessa miljöer krävs kompetens och resurser vilket i dagsläget inte möter upp det behov som finns.

---

² Se exempelvis Statskontorets rapport (2021:11) *Regional utveckling. Regionernas erbjudanden och länsstyrelsernas roll*, eller Riksrevisionens granskningsrapport (2022:8) *Den regionala utvecklingspolitiken. Svaga förutsättningar för ett samlat statligt agerande*, som båda närmare beskriver politikområdet som betänkandet hänvisar till.

På motsvarande sätt arbetar länsstyrelsen sedan flertalet år med att samordna och genomföra Norrbottens livsmedelsstrategi: Nära mat³. Strategin har som uttalade mål att: Skapa ökad medvetenhet och intresse för norrbottnisk livsmedelsproduktion; Stimulera utvecklingen av olika värdekedjor; bidra till att en mångfald av livsmedelsproduktioner och företagsstrategier utvecklas som genomförsyras av hållbarhet, långsiktighet och utvecklande samverkan.

Några av de identifierade framgångsfaktorerna med Nära mat är att lyfta fram mattraditioner och den norrbottniska matidentiteten som är starkt förknippad med våra naturgivna resurser och förutsättningar. Dessa bidrar till unika råvaror och måltidsupplevelser som både förvaltas och förädlas av stolta matproducenter, matkreatörer och konsumenter. Matkultur och kulturarv i form av odlingslandskapet hör därför samman med de kulturella och kreativa näringarna.

Avslutningsvis vill myndigheten uppmärksamma nyttan av att inkludera länsstyrelsen i det fortsatta arbetet med att utveckla Kreativa Sverige. Vi har stora kunskaper på området och bidrar gärna.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Lotta Finstorp med strateg Mats Lindell som föredragande. I den slutliga handläggningen har också Handläggare Sara Vintén, enheten för samhällsplanering och kulturmiljö samt Hulda Wirsén, samordnare för Norrbottens livsmedelsstrategi: Nära mat vid landsbygdsenheten. Samtliga tjänstepersoner vid avdelning näringsliv.

Kontaktuppgifter till Länsstyrelsen

Kontakta oss via e-post norrbotten@lansstyrelsen.se, postadress
Länsstyrelsen Norrbotten, 971 86 Luleå, eller ring vår växel 010-225 50 00.

Vår webbadress är lansstyrelsen.se/norrbotten.

---

³ [Startsida - Nära mat \(naramat.nu\)](http://naramat.nu)